

MA TRẬN ĐỀ KIỂM TRA HỌC KÌ I
MÔN NGỮ VĂN – LỚP 10

I. MA TRẬN ĐỀ KIỂM TRA HỌC KÌ I

TT	Kĩ năng	Nội dung/đơn vị kiến thức	Mức độ nhận thức								Tổng % điểm
			Nhận biết		Thông hiểu		Vận dụng		Vận dụng cao		
			TNKQ	TL	TNKQ	TL	TNKQ	TL	TNKQ	T L	
1	Đọc hiểu	Thơ	3	0	4	1	0	2	0	0	60
		Truyện: truyện ngắn hiện đại, trích đoạn tiểu thuyết...									
		Văn nghị luận									
2	Viết	Viết văn bản nghị luận về vấn đề xã hội	0	1*	0	1*	0	1*	0	1*	40
		Viết văn bản nghị luận phân tích, đánh giá về tác phẩm thơ									
Tổng			15	5	25	15	0	30	0	10	100
Tỉ lệ %			20%		40%		30%		10%		
Tỉ lệ chung			60%				40%				

*** Lưu ý:**

- Kỹ năng viết có 01 câu bao gồm cả 04 cấp độ.
- Những kỹ năng không có trong ma trận đề kiểm tra định kì (nói và nghe) sẽ được thực hiện ở các bài kiểm tra thường xuyên

Tài liệu được chia sẻ bởi Website VnTeach.Com
<https://www.vnteach.com>

I. ĐỌC HIỂU (6.0 điểm)

Đọc văn bản sau:

DÀI ĐỒNG BẰNG THƯƠNG NHỚ

Đoàn Tuấn

*Những cái huyết tôi đào trong rừng sâu
Giờ hóa thành dòng sông yên ả.*

*Những năm mờ đấp đêm mưa tâm tã
Thành triền núi cao không lên được bao giờ.*

*Nơi đồng đội căng tăng và mắc võng
Thành những làng quê xa phủ sương mờ.*

*Ơi ! chiến trường xưa!
Đã trở thành miền quê thiêng thanh khiết
Trời và đất,*

Núi và sông,

Xanh mênh mang bất diệt

Bao nặng nhọc máu xương để xanh thăm dịu dàng.

*Tôi sẽ về, sẽ về lại mùa xuân
Dài đồng bằng suốt đời tôi thương nhớ.*

(<https://leminhquoc.vn/tho/tap-tho/643-dat-ben-ngoai-to-quoc.html>)

Lựa chọn đáp án đúng:

Câu 1: Văn bản trên được viết theo thể thơ nào?

A. Thơ văn xuôi

C. Thơ 8 chữ

B. Thơ tự do

D. Thơ không vần

Câu 2: Phương thức biểu đạt chính của văn bản?

A. Nghị luận

C. Miêu tả

B. Biểu cảm

D. Tự sự

Câu 3: Nhân vật trữ tình trong văn bản trên?

A. Nhân vật “tôi” – người lính

D. Những người đồng đội

B. Tác giả

C. Không có nhân vật trữ tình

Câu 4: Cảm hứng chủ đạo của văn bản?

- A. Niềm tự hào về những người chiến sĩ
- B. Tình yêu thiên nhiên đất nước
- C. Nỗi đau chiến tranh
- D. Nỗi nhớ thương về những người đồng đội và quá khứ xưa

Câu 5: Nội chủ đề của văn bản?

- A. Nỗi nhớ về dải đồng bằng chứa bao kỷ niệm quá khứ
- B. Niềm tự hào về người chiến sĩ đã hi sinh cho độc lập
- C. Ca ngợi sự hồi sinh của đất nước sau chiến tranh và niềm tri ân đối với sự hy sinh của người lính
- D. Tình yêu thiên nhiên và quê hương đất nước

Câu 6: Câu thơ sau “Tôi sẽ về, sẽ về lại mùa xuân” sử dụng biện pháp nghệ thuật nào và có tác dụng gì?

- A. Lặp từ vựng, nhấn mạnh ước muốn của nhà thơ
- B. Liệt kê, nhấn mạnh điều nhà thơ trăn trở
- C. Điệp ngữ “sẽ về”, khẳng định lời thề thủy chung với đồng đội
- D. Điệp cấu trúc, khẳng định khao khát cháy bỏng

Câu 7: Ý nào **không** nói lên đặc sắc về nghệ thuật của đoạn văn bản trên?

- A. Thể thơ tự do diễn tả sinh động nhiều cung bậc cảm xúc.
- B. Ngôn ngữ giản dị, mộc mạc, giàu hình ảnh, cảm xúc.
- C. Sử dụng phong phú các biện pháp tu từ
- D. Sử dụng nghệ thuật biếm họa, khoa trương

Trả lời câu hỏi/ thực hiện các yêu cầu:

Câu 8: Câu thơ thứ 7 phân theo mục đích nói thuộc kiểu câu gì? Tại sao tác giả sử dụng kiểu câu đó?

Câu 9: Ba cặp câu thơ đầu sử dụng biện pháp nghệ thuật gì? Hiệu quả của những biện pháp nghệ thuật đó?

Câu 10: Nhận xét tình cảm, thái độ của tác giả đối với sự hi sinh của người lính trong văn bản?

II. Viết (4,0 điểm)

Từ văn bản phần Đọc – hiểu, hãy viết bài văn trình bày suy nghĩ về cách ứng xử và trách nhiệm của thế hệ trẻ ngày nay đối với quá khứ lịch sử đấu tranh dựng và giữ nước của dân tộc ?

----- **HẾT** -----
(Giám thị không giải thích gì thêm)

ĐÁP ÁN VÀ HƯỚNG DẪN CHẤM

Môn: Ngữ văn lớp 10

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	6,0
	1	B	0,5
	2	B	0,5
	3	A	0,5
	4	D	0,5
	5	C	0,5
	6	C	0,5
	7	D	0,5
	8	- Câu thơ thứ 7 thuộc kiểu câu phân theo mục đích nói: Câu cảm thán - Tác giả sử dụng kiểu câu trên để bộc lộ cảm xúc mãnh liệt, nỗi nhớ da diết của nhân vật trữ tình. Hướng dẫn chấm: - Học sinh trả lời tương đương như đáp án: 0,5 điểm - Học sinh trả lời có nội dung phù hợp nhưng diễn đạt chưa tốt: 0,25 điểm. - Học sinh chỉ nêu được một trong hai ý: 0,25 điểm - Học sinh trả lời sai biện pháp tu từ hoặc không trả lời: 0,0 điểm *Lưu ý: Học sinh có thể trả lời khác đáp án nhưng thuyết phục, diễn đạt nhiều cách miễn hợp lí là chấp nhận được	0,5
	9	- Biện pháp nghệ thuật: Tương phản và lặp cấu trúc cú pháp - Hiệu quả: Thể hiện nỗi nhớ, sự xúc động của tác giả khi nghĩ về quá khứ và nhấn mạnh sự hồi sinh của đất nước sau chiến tranh Hướng dẫn chấm: - Học sinh trả lời tương đương như đáp án: 1,0 điểm - Học sinh trả lời đúng một ý: 0,5 điểm - Học sinh trả lời có nội dung phù hợp nhưng diễn đạt chưa tốt: 0,5 - 0,75 điểm	1,0

		- Học sinh trả lời không thuyết phục hoặc không trả lời: 0,0 điểm *Lưu ý: Học sinh có thể trả lời khác đáp án nhưng thuyết phục, diễn đạt nhiều cách miễn hợp lí là chấp nhận được.	
	10	- Tình cảm, thái độ của tác giả với sự hi sinh của người lính: Xót xa, cảm phục, biết ơn trước những hi sinh cao đẹp của người lính để làm nên độc lập tự do cho dân tộc. - Nhận xét: Đó là những tình cảm đẹp đẽ, thể hiện sự trân trọng, tri ân của người lính với những người đồng đội của mình. Tình cảm đó được thể hiện một cách xúc động, cảm động! Hướng dẫn chấm: - Học sinh trả lời tương đương như đáp án: 1,0 điểm - Học sinh trả lời đúng một ý: 0,5 điểm - Học sinh trả lời có nội dung phù hợp nhưng diễn đạt chưa tốt: 0,5 - 0,75 điểm - Học sinh trả lời không thuyết phục hoặc không trả lời: 0,0 điểm *Lưu ý: Học sinh có thể trả lời khác đáp án nhưng thuyết phục, diễn đạt nhiều cách miễn hợp lí là chấp nhận được.	1,0
II		VIẾT	4,0
		a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận Mở bài nêu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài khái quát được vấn đề	0,25
		b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: Cách ứng xử và trách nhiệm của thế hệ trẻ ngày nay đối với quá khứ lịch sử đấu tranh dựng và giữ nước của dân tộc.	0,25
		c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm Học sinh có thể triển khai theo nhiều cách nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng. Dưới đây là một số gợi ý cần hướng tới: - Biết ơn, trân trọng quá khứ. - Có những việc làm thể hiện trách nhiệm đối với bản thân gia đình và cộng đồng. - Phê phán, lên án những biểu hiện tiêu cực, hành vi phản cảm. - Liên hệ: Tuổi trẻ là tương lai của đất nước vì vậy hơn ai hết cần có	2,5

		trách nhiệm với đất nước, dân tộc: ngoài trách nhiệm giữ gìn nền độc lập, tích cực xây dựng nước nhà ngày càng vững mạnh, còn là ý thức học tập, rèn luyện bản thân, cống hiến, giúp ích cho nước nhà... Hướng dẫn chấm: - Lập luận đầy đủ, chặt chẽ, thuyết phục; lí lẽ xác đáng; dẫn chứng tiêu biểu: 2.0-2.5 điểm. - Lập luận tương đối đầy đủ, chưa chặt chẽ, thuyết phục; dẫn chứng tiêu biểu: 1.5-1.75 điểm - Lập luận không chặt chẽ, thiếu thuyết phục; có dẫn chứng: 0.75 - 1.25 điểm. - Bài viết lan man, chưa đúng trọng tâm, không có dẫn chứng: 0.25-0.5 điểm - Không làm bài/làm lạc đề: không cho điểm	
		d. Chính tả, ngữ pháp Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt Hướng dẫn chấm: Không cho điểm nếu bài làm có quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp	0,5
		e. Sáng tạo: Thể hiện những suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ.	0,5
I + II			10